

VAPRO - OVP

ONDERZOEK KWALITEIT
EXAMENINSTRUMENTEN
EXAMENLEVERANCIERS 2009

Amersfoort, juni 2009

VASTSTELLING RAPPORT

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteit van de examinering dat op 7 april 2009 plaatsvond bij VAPRO - OVP.

Het rapport is vastgesteld op 14 juli 2009.

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de leverancier vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 5

1. AANBOD INSTRUMENTEN 7
2. RESULTAAT BEOORDELING 10

BJLAGE 1: STANDAARDEN VOOR ONDERZOEK BIJ EXAMENLEVERANCIERS 16

1

AANBOD INSTRUMENTEN

1.1. Inleiding

Onderwijsinstellingen kopen exameninstrumenten en/of diensten in bij examenleveranciers. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor de examenkwaliteit en dus ook voor de kwaliteit van de ingekochte exameninstrumenten en/of –diensten. Deze instrumenten en diensten worden uit oogpunt van doelmatigheid door de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) één keer onderzocht bij de leverancier en niet bij alle inkoopende instellingen. Als de inkoopende instelling het ingekochte product en/of dienst ongewijzigd inzet in de examinering, dan wordt het beoordelingsresultaat in het onderzoeksrapport van de examenleverancier overgenomen in het rapport van het onderzoek naar de examenkwaliteit bij de instelling zelf, zonder dat aanvullend onderzoek nodig is.

Het onderzoek bij de examenleveranciers vindt plaats op basis van het waarderingskader kwaliteit examinering, onderdeel van het Toezichtkader bve 2009. Het beperkt zich voor de exameninstrumenten tot de standaarden over de uitstroomeisen (standaard 3) en de toetstechnische eisen (standaard 4). Als de leverancier ook examendiensten levert, dan zijn ook de standaarden over deskundigheid (standaard 2), de afname en beoordeling (standaard 5, uitgezonderd het aspect "diplomering") én de borging van de examenkwaliteit (standaard 6) van toepassing. Zie hiervoor Bijlage 1.

VAPRO-OVP is een leverancier van exameninstrumenten. VAPRO leidt examinatoren op voor de BPV toetsing en stuurt steekproefsgewijs waarnemers naar de afname van de BPV-toetsing. Daarmee borgt VAPRO-OVP de kwaliteit van proces en inhoud van examinering in de procesopleidingen. De instelling blijft verantwoordelijk voor de inschakeling van de examinatoren.

1.2. Onderzoek

Uitgangspunt voor het onderzoek bij VAPRO-OVP was het exameninstrumentarium. Op locatie vonden gesprekken plaats met onder andere constructeurs, vaststellers, assessoren, vertegenwoordigers uit de examencommissie en het management.

Tijdens deze gesprekken zijn de voorlopige uitkomsten van de productbeoordelingen en het vooronderzoek naar het exameninstrumentarium besproken en werd relevante aanvullende documentatie onderzocht. Ter afsluiting vond een gesprek plaats met het management van de organisatie.

In de volgende tabellen staat een overzicht van de onderzochte exameninstrumenten.

Tabel 1. Overzicht van de onderzochte Eindtermgerichte opleidingen

Crebo	Deelkwalificatie	Product	Crebo	Opleiding	Leerweg
51460	Proces bedrijfsvoering	P	10418	Mechanisch operator C	BBL
51461	Basis Procestechnologie IV	P	10418	Mechanisch operator C	BBL
51468	Maatschappelijke Culturele Vorming III	P	10418	Mechanisch operator C	BBL
51537	Praktijk Operator C	P	10418	Mechanisch operator C	BBL
51538	Productietechnologie IV	P	10418	Mechanisch operator C	BBL

51460	Proces bedrijfsvoering	P	10419	Procesoperator C	BBL
51461	Basis Procestechnologie IV	P	10419	Procesoperator C	BBL
51468	Maatschappelijke Culturele Vorming III	P	10419	Procesoperator C	BBL
51537	Praktijk Operator C	P	10419	Procesoperator C	BBL
51539	Procestechnologie IV	P	10419	Procesoperator C	BBL
51463	Praktijk Procestechniek	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
51464	Procesonderhoud	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
51465	Productietechnologie III	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
51467	Basis Procestechnologie III	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
51468	Maatschappelijke Culturele Vorming III	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
51540	Praktijk Operator B	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
52919	Praktijk Procestechniek	P	10420	Mechanisch Operator B	BBL
51464	Procesonderhoud	P	10421	Procesoperator B	BBL/BOL
51466	Procestechnologie III	P	10421	Procesoperator B	BBL/BOL
51467	Basis Procestechnologie III	P	10421	Procesoperator B	BBL/BOL
51468	Maatschappelijke Culturele Vorming III	P	10421	Procesoperator B	BBL/BOL
51540	Praktijk Operator B	P	10421	Procesoperator B	BBL/BOL
52919	Praktijk Procestechniek	P	10421	Procesoperator B	BBL/BOL
51464	Procesonderhoud	P	10422	Operator A	BBL/BOL
51541	Praktijk Operator A	P	10422	Operator A	BBL/BOL
51542	Productietechnologie II	P	10422	Operator A	BBL/BOL
51543	Procestechnologie II	P	10422	Operator A	BBL/BOL
51544	Basis Procestechnologie	P	10422	Operator A	BBL/BOL
51545	Maatschappelijke Culturele Vorming II	P	10422	Operator A	BBL/BOL
51564	Procesonderhoud	P	10423	Mechanisch Operator A	BBL
51541	Praktijk Operator A	P	10423	Mechanisch Operator A	BBL

51542	Productietechnologie II	P	10423	Mechanisch Operator A	BBL
51544	Basis Procestechnologie	P	10423	Mechanisch Operator A	BBL
51545	Maatschappelijke Culturele Vorming II	P	10423	Mechanisch Operator A	BBL
51464	Procesonderhoud	P	10424	Procesoperator A	BBL
51541	Praktijk Operator A	P	10424	Procesoperator A	BBL
51543	Procestechnologie II	P	10424	Procesoperator A	BBL
51544	Basis Procestechniek II	P	10424	Procesoperator A	BBL
51545	Maatschappelijk Culturele Vorming II	P	10424	Procesoperator A	BBL
51473	Maatschappelijk Culturele Vorming I	P	10425	Basisoperator	BBL
51546	Praktijk Basis Operator	P	10425	Basisoperator	BBL
51547	Proces/Productietechnologie I	P	10425	Basisoperator	BBL
51548	Basis Procestechniek/Onderhoud I	P	10425	Basisoperator	BBL

Tabel 2. Overzicht van de onderzochte Competentiegerichte opleidingen

Crebo	Opleiding	Product/dienst	Opleiding en uitstroom	Leerweg
90311	Operator A	P	Kc Operator (Operator A)	BBL
90452	Assistent operator (Basisoperator)	P	Kc Assistent operator (Basisoperator)	BBL

In onderstaande tabel, zijn de exameninstrumenten weergegeven in relatie tot het CEF-niveau (A2, B1, B2 en C1) en de taalvaardigheden.

Tabel 3.1 Overzicht van de onderzochte Talen opleiding 90311 Operator A

Nederlands	LEZEN	LUISTEREN	SCHRIJVEN	SPREKEN	GESPREKKEN VOEREN
A1					
A2			x		

B1	x	x		x	x
B2					
C1					

Tabel 3.2 Overzicht van de onderzochte Talen opleiding 90452 Assistent operator (Basisoperator)

Engels	LEZEN	LUISTEREN	SCHRIJVEN	SPREKEN	GESPREKKEN VOEREN
A1	x	x	-	x	x
A2					
B1					
B2					
C1					

Tabel 3.3 Overzicht van de onderzochte Talen opleiding 90452 Assistent operator (Basisoperator)

Nederlands	LEZEN	LUISTEREN	SCHRIJVEN	SPREKEN	GESPREKKEN VOEREN
A1					
A2	x	x	x	x	x
B1					
B2					
C1					

2

RESULTAAT BEOORDELING

2.1. Inleiding

In onderstaande tabel zijn de oordelen over de onderzochte exameninstrumenten weergegeven. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de relevante standaarden van het waarderingskader kwaliteit examinering uit het Toezichtkader bve 2009.

Het onderzoek heeft uitgewezen dat het theoretische toetsmateriaal van VAPRO –OVP van voldoende kwaliteit is. Nader onderzoek naar de theorietoetsing is niet nodig. Examens in de praktijk worden ontwikkeld in de samenwerking tussen instelling, bedrijf en deelnemer en daar volgt nader onderzoek bij de instelling. Deze onderdelen zijn in de tabel aangegeven met 'N'.

De paragraaf 'Toelichting beoordeling exameninstrumenten' bevat een toelichting op de oordelen.

Tabel 4. Overzicht van de beoordeling van eindtermgerichte producten

Crebo	Deelkwalificatie	Product/dienst	2. Deskundigheid betrokkenen	3. Instrumentarium: uitstroomeisen	4. Instrumentarium: toetstechnisch	5. Deugdelijkheid examenprocessen	6. Borging processen
51460	Proces bedrijfsvoering	P	-	N	N	-	-
51461	Basis Procestechnologie IV	P	-	V	V	-	-
51463	Praktijk Procestechniek	P	-	N	N	-	-
51464	Procesonderhoud	P	-	N	N	-	-
51465	Productietechnologie III	P	-	V	V	-	-
51466	Procestechnologie III	P	-	N	N	-	-
51467	Basis Procestechnologie III	P	-	V	V	-	-
51468	Maatschappelijke Culturele Vorming III	P	-	V	V	-	-
51537	Praktijk Operator C	P	-	N	N	-	-
51538	Productietechnologie IV	P	-	V	V	-	-
51539	Procestechnologie IV	P	-	V	V	-	-
51540	Praktijk Operator B	P	-	N	N	-	-
51541	Praktijk Operator A	P	-	N	N	-	-
51542	Productietechnologie II	P	-	V	V	-	-
51543	Procestechnologie II	P	-	N	N	-	-
51544	Basis Procestechniek II	P	-	V	V	-	-
51545	Maatschappelijke Culturele Vorming II	P	-	V	V	-	-
51473	Maatschappelijke Culturele Vorming I		-	V	V	-	-
51546	Praktijk Basis Operator	P	-	N	N	-	-
51547	Proces/Productietechnologie I	P	-	V	V	-	-
51548	Basis Procestechniek/ Onderhoud I	P	-	N	N	-	-
52919	Praktijk Procestechniek	P	-	N	N	-	-

V = voldoende / O = onvoldoende / - = niet van toepassing
 N = nader onderzoek bij de instelling is nodig alvorens een oordeel gegeven kan worden. Een nadere invulling van het instrument is nodig.

Tabel 5. Overzicht van de beoordeling van competentiegerichte producten

Crebo	Opleiding en uitstroom	Product/dienst	2 Deskundigheid betrokkenen	3 Instrumentarium: uitstroomseisen	4 Instrumentarium: toetstechnisch	5 Deugdelijkheid examenprocessen	6 Borging processen
90311	Operator A	P	-	N	N	-	-
90452	Assistent operator (Basisoperator)	P	-	N	N	-	-

V = voldoende / O = onvoldoende / - = niet van toepassing
 N = nader onderzoek bij de instelling is nodig alvorens een oordeel gegeven kan worden. Een nadere invulling van het instrument is nodig.

Tabel 6.1. Overzicht van de beoordeling Nederlands van 90311, Operator A.

	oordeel
luisteren, CEF-niveau B1	O
lezen, CEF-niveau B1	O

spreken (productie), CEF-niveau A2	O
gesprekken voeren (interactie), CEF-niveau A2	O
schrijven, CEF-niveau A2	O
Eindoordeel Nederlands	O
O = onvoldoende/ V = voldoende	

Tabel 6.2. Overzicht van de beoordeling Engels van 90311, Operator A.

	oordeel ¹
luisteren, CEF-niveau A1	O
lezen, CEF-niveau A1	O
spreken (productie), CEF-niveau A1	O
gesprekken voeren (interactie), CEF-niveau A1	O
schrijven, CEF-niveau	-
Eindoordeel Engels	O
O = onvoldoende/ V = voldoende	

Tabel 6.3. Overzicht van de beoordeling Nederlands van 90452, Assistent operator (Basisoperator).

	oordeel
luisteren, CEF-niveau A2	O
lezen, CEF-niveau A2	O
spreken (productie), CEF-niveau A2	O
gesprekken voeren (interactie), CEF-niveau A2	O
schrijven, CEF-niveau A2	O
Eindoordeel Nederlands	O
O = onvoldoende/ V = voldoende	

2.2. Toelichting beoordeling van de exameninstrumenten

Oordeel exameninstrumentarium

VAPRO-OVP levert voor alle deelkwalificaties, c.q. competentiegerichte opleidingen, theoretisch examenmateriaal aan. Dit materiaal is beoordeeld en van voldoende kwaliteit.

Daarnaast levert VAPRO-OVP lijsten met succescriteria voor het examineren van de praktijkopdrachten (Lijst Algemene kennis en vaardigheden). Bij het gebruik van deze lijsten zijn alle uitstroomseisen gedekt. Deze lijsten zijn een duidelijk handvat voor gebruik door instellingen en deelnemers.

Deze lijsten met succescriteria bevatten geen opdrachten. Daarom wordt per individuele deelnemer een praktijkwerkplan opgesteld in de samenwerking tussen deelnemer, bedrijf en instelling. De lijst met succescriteria vormt dan een scoringslijst om te controleren of de deelnemer alle kennis- vaardigheden en gedragsaspecten beheerst. Bij de onderwijsinstellingen vindt aanvullend onderzoek plaats naar de vertaling van de door VAPRO-OVP aangeleverde algemene lijst van vaardigheden in het bedrijfsspecifieke praktijkwerkplan en de praktijkopdrachten van de deelnemers. Daarom is bij standaard 3 en 4 in de tabellen 4 en 5 een 'N' opgenomen, daar waar nog aanvullend onderzoek nodig is, terwijl vaststaat dat het theoretisch gedeelte aan de kwaliteitseisen voldoet.

2.2.1. Beoordeling exameninstrumentarium eindtermgericht (bij tabel 4) en competentiegericht (bij tabel 5)

Het materiaal van VAPRO-OVP is van voldoende kwaliteit. Dit is vastgesteld voor het toetsmateriaal voor de theoretische examens. VAPRO-OVP heeft voor de examinering in de praktijk de eindtermen voor de eindtermgerichte opleidingen en de competenties van de competentiegerichte opleidingen verwerkt in lijsten met succescriteria. Alle eindtermen c.q. competenties zijn daarmee afgedekt. De invulling van de examinering in de praktijk vindt plaats op basis van een met deelnemer, instelling en bedrijf opgesteld praktijkwerkplan. In dit individuele praktijkplan zijn eindtermen c.q. competenties vertaald naar de situatie van het bedrijf. Wanneer de onderwijsinstellingen en het bedrijf de lijsten met succescriteria hanteren en vertalen naar de specifieke bedrijfssituatie komen alle examenonderdelen aan bod. De invulling van de praktijkplannen zal op de onderwijsinstellingen onderzocht worden.

Voor de volgende deelkwalificaties levert VAPRO het complete materiaal aan en is dus geen nader onderzoek op de instellingen nodig:

51461 Basis Procestechnologie IV,
51465 Productietechnologie III,
51467 Basis Procestechnologie III,
51468 Maatschappelijke Culturele Vorming III,
51473 Maatschappelijke Culturele Vorming I,
51538 Productietechnologie IV,
51539 Procestechnologie IV,
51542 Productietechnologie II,
51544 Basis Procestechniek II,
51545 Maatschappelijke Culturele Vorming II,
51547 Proces/Productietechnologie I.

2.2.2. Beoordeling talen (bij tabel 6)

90311 Operator A Nederlands

Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk niet aan de uitstroomeisen (i.c. het CEF-niveau) en niet aan de toetstechnische kwaliteitseisen.

De beoordeling voor Nederlands is onvoldoende.

VAPRO-OVP levert een observatielijst aan. De observatielijst biedt een mooi aanknopingspunt voor de beoordeling. Er zijn echter geen (afzonderlijke) opdrachten aanwezig om de examinering te kunnen uitvoeren. Het kwalificatiedossier geeft aan dat de taalvaardigheid Schrijven op niveau A2 getoetst wordt; in de observatielijst van VAPRO-OVP wordt Schrijven echter op niveau B1 beoordeeld in plaats van op het benodigde CEF-niveau A2.

Volgens het door VAPRO aangeleverde materiaal kan een onderwijsinstelling een vrijstelling voor Nederlands verlenen wanneer een deelnemer aan de examinering drie jaar of langer in de procesindustrie werkzaam is. Deze eis garandeert niet dat een deelnemer voldoet aan de vereisten voor Nederlands. VAPRO-OVP dient deze passage uit haar instrumentarium en mededeling aan de instellingen te verwijderen.

90311 Operator A Engels

Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk niet aan de uitstroomeisen (i.c. het CEF-niveau) en niet aan de toetstechnische kwaliteitseisen.

De beoordeling voor Engels is onvoldoende.

Het instrumentarium voor Engels is te summier. De deelvaardigheden Luisteren, Spreken en Gesprekken voeren worden gecombineerd getoetst in een korte mondelinge toets. De deelvaardigheid Spreken komt hier onvoldoende aan bod. In de beoordelingslijst voor Engels ontbreken de criteria voor Lezen Engels CEF niveau A1. Onduidelijk is op welk CEF-niveau Lezen Engels wordt getoetst. Daarmee is de beoordeling voor Engels onvoldoende.

90452 Assistent operator (Basisoperator) Nederlands

Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk niet aan de uitstroomeisen (i.c. het CEF-niveau) en niet aan de toetstechnische kwaliteitseisen.

De beoordeling voor Nederlands is onvoldoende.

VAPRO-OVP levert een observatielijst aan. De observatielijst biedt een mooi aanknopingspunt voor de beoordeling. Er zijn echter geen (afzonderlijke) opdrachten aanwezig om de examinering te kunnen uitvoeren, en dus om de dekkingsgraad vast te stellen. Het kwalificatiedossier geeft aan dat alle taalvaardigheden op niveau A2 getoetst moet worden. In de observatielijst wordt voor luisteren en lezen op niveau B1 beoordeeld in plaats van op CEF-niveau A2.

Volgens VAPRO kan de onderwijsinstelling een vrijstelling voor Nederlands verlenen wanneer een deelnemer aan de examinering drie jaar of langer in de procesindustrie werkzaam is. Deze eis garandeert niet dat een deelnemer voldoet aan de vereisten voor Nederlands. VAPRO-OVP dient deze passage uit haar instrumentarium en mededeling aan de instellingen te verwijderen.

BIJLAGE 1: STANDAARDEN VOOR ONDERZOEK BIJ EXAMENLEVERANCIERS

Standaarden Toezichtkader BVE 2009	Leverancier profiel A	Leverancier profiel B	Leverancier profiel C
Standaard 1: Het beroepenveld heeft vertrouwen in de examenkwaliteit.			
Standaard 2: De deskundigheid van betrokkenen ¹ is geborgd.			
Standaard 3: Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomseisen.			
Standaard 4: Het exameninstrumentarium voldoet aan de toetstechnische eisen.			
Standaard 5: De examenprocessen van afname en beoordeling (<i>en diplomering</i> ²) zijn deugdelijk.			
Standaard 6: De examinering is voldoende geborgd.			
Standaard 7: De instelling voldoet aan de wettelijke vereisten rondom examinering.			

Profiel A: de leverancier levert uitsluitend examentoetsen.

Profiel B: de leverancier verzorgt uitsluitend examenafnames en de beoordeling daarvan. Deelnemers leggen een examen af dat niet door de leverancier zelf is ontwikkeld.

Profiel C: de leverancier levert examentoetsen en levert als dienst de examenafname en beoordeling van examens.

Het volledige Toezichtkader bve 2009 is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl

¹ Het betreft hier de deskundigheid van de betrokkenen bij de afname en de beoordeling

² Diplomering is voorbehouden aan onderwijs- en exameninstellingen in het bezit van een crebolicentie.